

Urząd Miasta Kędzierzyn Koźle
ul. Piramowicza 32, 47-200 Kędzierzyn Koźle

Kędzierzyn Koźle

Kędzierzyn-Koźle to gmina miejska położona w centralnej części powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego, we wschodniej części województwa opolskiego. W czerwcu 2021 r. w Kędzierzynie-Koźlu zameldowanych było 54 800 osób.

Numer wpisu do rejestru zabytków:

Planty Miejskie w Koźlu, wpisane dnia 31.01.1990 r. do rejestru zabytków województwa opolskiego pod numerem 238/90 oraz Zabytkowy Park w Sławięcicach, wpisany do rejestru zabytków województwa opolskiego pod numerami P-25/57 i 832/64 dnia 20 grudnia 1957 r. oraz 21 kwietnia 1964 r.

PLANTY MIEJSKIE W KOŻLU

Twierdza Koźle powstała w 1739 roku jako typowa kleszczowa twierdza, założyli ją Austriacy. Planty Miejskie powstały na terenie zlikwidowanej w 1874 roku Twierdzy Koźle w formie parku miejskiego. Planty są wartościowym elementem urbanistyczno-krajobrazowym, który wymaga odpowiedniej ochrony, rozumianej także jako prawidłowe użytkowanie i udostępnianie. Do Plant Miejskich przylega rzeka Odra, wewnątrz Plant mieści się zabytkowy układ urbanistyczny starówki – Stare Koźle.

PARK W SŁAWIĘCICACH:

W połowie XIII wieku istniała tu rezydencja (zamek) książąt opolskich, którzy tu bardzo często przebywali, o czym świadczą liczne wystawiane w tej miejscowości dokumenty. Już w roku 1260 nazywano Sławięcice miastem, co spo-

---

wodowało zatarg z biskupem wrocławskim Tomaszem, gdyż stanowiło konkurencję dla sąsiedniego Ujazdu będącego własnością biskupów wrocławskich.

Powiat sławiecki istniał od XVI do połowy XVIII wieku. Po śmierci ostatniego księcia opolskiego Jana II dobra sławieckie stały się własnością królewską i w 1558 roku wydzierżawione zostały Wilhelmowi von Oppersdorff, ale już w 1606 roku sprzedane Janowi Bohuszowi von Zwole. W ciągu XVII wieku właściciele zmieniali się bardzo często. Byli to hrabiowie Henkel (od 1678 r.), Flemming (od 1702 r.) i Hoym (od 1714 r.). W 1782 r. właścicielami Sławieć zostali książęta von Hohenlohe-Oehringen, aż do 1945 r. Pierwszy pałac był masywnym czworokątnym budynkiem pokrytym gontami, otoczonym fosą. Spalił się w 1827 r. po uderzeniu pioruna. Na tym samym miejscu wybudowano w 1836 r. nowy trzypiętrowy pałac, do którego w latach 1867–68 dobudowano skrzydła. Po II wojnie światowej w uszkodzonym pałacu urządzono szkołę zawodową. Zabytek stał jeszcze w latach 50. ubiegłego wieku. Niestety bardzo szybko został rozebrany przez mieszkańców żądnych materiałów budowlanych do odbudowy miejscowości. Zachował się po nim jedynie fragment wschodniego portyku, czyli jednego z bocznych wejść.

Belweder oraz przylegający do niego park w stylu angielskim był częścią wspaniałego ogrodu z rzadkimi okazami drzew i krzewów, który znajdował się pod stałą opieką europejskiej sławy księżęcych ogrodników Rosenkranza i Schwedlera. Tu wyhodowano czerwonoлистną odmianę klonu zwyczajnego nazwanego na cześć hodowcy *schwedleri*. W XIX wieku Park był jednym z najokazalszych i pierwszych tego typu na Śląsku.

Działania w zakresie rewitalizacji/rewaloryzacji parków

Park Planty Kozielskie

14 maja 2018 roku Zarząd Województwa Opolskiego, uchwałą nr 5452/2018 zatwierdził *Listę projektów złożonych do dofinansowania* w ramach naboru Działania 5.1 *Ochrona różnorodności biologicznej RPO WO 2014–2020*. Projekt przeszedł pozytywnie ocenę merytoryczną i znalazł się na liście projektów wybranych do dofinansowania. Wartość projektu: 6 067 277,55 zł, przy dofinansowaniu 3 866 193,18 zł wkład własny wyniósł 2 201 084,37 zł. Projekt zrealizowano w okresie 16.10.2017–31.12.2019 r.

W ramach projektu w Gminie Kędzierzyn-Koźle powstały:

- Dokumentacja techniczna oraz przebudowa i budowa ciągów pieszo-rowerowych na Plantach Miejskich w Koźlu.
- Opracowanie projektowe zieleni oraz inwentaryzacja przyrodnicza, w tym ornitologiczna.
- Nasadzenia na Plantach Miejskich w Koźlu.
- Wydawnictwo dotyczące bioróżnorodności zabytkowego parku w Koźlu.

Park podworski na Osiedlu Sławieć

W ramach zadań wykonano następujące działania (czas realizacji II kwartał 2015 r. – IV kwartał 2016 r.):

- Inwentaryzacja gatunków chronionych oraz nowych pomników przyrody wraz z projektem ich pielęgnacji.
- Opracowanie dokumentacji technicznej ścieżek.
- Zakup urządzenia GPS i miernika laserowego.
- Opracowanie opisów gatunków roślin i zwierząt występujących na terenie miasta.
- Opracowanie wydawnictwa edukacyjnego wraz z utworzeniem interaktywnej ścieżki przyrodniczo-edukacyjnej.
- Sporządzono plan ochrony bioróżnorodności oraz opisy lokalizacji gatunków chronionych, zaplanowano działania ochronne.

-
- Usunięcie chorych drzew i pielęgnacja pozostałych, ścinanie i koszenie traw.
  - Nasadzenie krzewów, sadzenie bylin.
  - Utworzono ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną.
  - Uwzględniono ochronę istniejących oraz wyznaczono dwa nowe pomniki przyrody, które stanowią szczególnie wartościowy zasób przyrodniczy parku w Sławięcicach.
  - Wykonano nowe nawierzchnie ścieżek.

Duża liczba wiekowych drzew pozwala na odbudowę populacji zagrożonej pachnicy dębowej oraz licznych gatunków ptaków i innych zwierząt zagrożonych, co pozwala na ochronę i zwiększenie bioróżnorodności obszaru całego Kędzierzyna-Koźła.

Ze względu na zabytkowy i przyrodniczy charakter parku dla ścieżek zaproponowano nawierzchnie mineralne (żwir, glina i piasek oraz tłuczeń). Tym samym wszystkie drogi zyskały nawierzchnię naturalną, przepuszczalną. Pozwoliło to na zachowanie historycznego, naturalistycznego charakteru parku.

Koszty wykonanych prac to: część dokumentacyjno-planistyczna: wydatki ogółem 156 907,00zł; dofinansowanie 114 526,42 zł; ochrona różnorodności – prace inwestycyjne: wydatki ogółem 1 363 625,00zł; dofinansowanie 995 309,88 zł; promocja projektu: wydatki ogółem 4 500,00zł; dofinansowanie 3 284,55 zł.

Planty Koźła przed rewitalizacją aut. S.Bednarski

Planty Koźła alejki po remoncie aut. S.Bednarski

Planty Koźła przed rewitalizacją aut. S.Bednarski

Planty Koźła alejki po remoncie aut. S.Bednarski

Planty Koźła przed rewitalizacją aut. S.Bednarski

Planty Kozła - alejki po remoncie aut. S.Bednarski

Sławęcice - alejki po przebudowie aut. S.Bednarski

Sławęcice ocalały fragm. pałacu Hohenlohe

Sławięcice - roślinność runa Zawilec aut. S. Bednarski

Sławięcice - roślinność runa Czosnek niedźwiedzi

Sławięcice ocalały fragm. pałacu Hohenlohe